

Bài tường thuật tóm tắt, phản hồi và cảm nghĩ về buổi trực tuyến „Ngôn ngữ và văn Việt“, 6.3.22

Thực hiện: Phạm Ngọc Thúy

Sinh hoạt Trực tuyến Hàng tháng

Chữ Việt, văn Việt qua truyện *Quả Dưa Đỏ* của Nguyễn Trọng Thuật
Diễn giả: **GS TS Nguyễn Nam**
Đẫn chương trình / Host: Phạm Ngọc Thúy - Co-Host: Hoa Xuân Trường

Ngày: Chủ Nhật, 6.3.22	
Giờ: 10 giờ sáng (ở Đức), 16 giờ (ở Việt Nam)	
10:00-12:20	Thuyết trình „Chữ Việt, văn Việt qua truyện <i>Quả Dưa Đỏ</i> của Nguyễn Trọng Thuật“ Diễn giả: GS TS Nguyễn Nam Thảo luận, giải đáp thắc mắc, đóng góp thông tin, ý kiến
12:20-12:35	Hát, đọc thơ, hỏi đáp - Bé Hồng Nhung, bé Mai Linh, bé Bùm
12:35-13:20	Phát động Chương trình Quyền góp cho „Sách Hay dành cho Học Sinh Tiểu Học“ tại Việt Nam, 2022 Phạm Ngọc Thúy – Hoàng Thị Thu Hiền
13:20-13:30	Gới thiệu chương trình trực tuyến tháng 4.22

Gới thiệu

Những thời kỳ chữ Hán, tiếng Hán-Việt, chữ Nho, chữ Nôm rồi chữ Quốc ngữ đều có những ý nghĩa quan trọng trong quá trình hình thành chữ Việt. Như vậy có sự liên hệ nào giữa quá trình này và truyện Quả Dưa Đỏ của nhà văn Nguyễn Trọng Thuật? GS Nguyễn Nam sẽ diễn giải cho chúng ta sự liên hệ thú vị này trong bài thuyết trình „Chữ Việt, văn Việt qua truyện Quả Dưa Đỏ của Nguyễn Trọng Thuật“.

GS TS Nguyễn Nam là Tiến sĩ chuyên ngành Ngôn ngữ và Văn minh Đông Á (EALC) tại trường Đại học Harvard (USA). Anh Nam hiện đang giảng dạy tại Đại học Fulbright Việt Nam, trước đó anh là Giảng viên của Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân Văn (ĐHKHXH&NV), Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh. Anh đã được mời giảng dạy tại Khoa Ngôn ngữ và Văn hoá Đông Nam Á, thuộc Viện nghiên cứu Á – Phi, Đại học Hamburg vào mùa hè năm 2013.

<https://fulbright.edu.vn/vietnam/nguoi-nam/>

Chị Phạm Ngọc Thúy phát động chương trình Quyền góp cho dự án „Sách Hay dành cho Học Sinh Tiểu Học“ của Cô giáo Hoàng Thị Thu Hiền, dự định sẽ có chuyến đi tặng sách và tham quan vào tháng 11.2022 tại Việt Nam.
Trong số các sách tặng: „Ngộ quá, cái gì cũng hóa“ (dịch từ „Komisch, alles chemisch“, Nguyễn Kim Mai Thi), „Mùa tiểu học cuối cùng“ (Lê Văn Nghĩa).

1. Số người và khách mời tham dự

Số người: 87 (81 máy)

Khách mời tham dự

- Thầy Nguyễn Nam, Giáo Sư ĐH Fulbright
- Các Thầy Cô và Sinh Viên ĐH Fulbright
- Cô Hoàng Thị Thu Hiền và cô Diệp, dự án „Sách Hay dành cho Học sinh Tiểu học
- Thầy Nguyễn Thế Dương, Cô Hoàng Thị Thu Thủy, trường „Yêu tiếng Việt“ dạy tiếng Việt trực tuyến ở Úc
- Amy Vu, dự án sách nói Lá Sen
- Cô Ngô Thị Mai Anh, trường „Vietmaster“ dạy tiếng Việt trực tuyến ở Hòa Lan
- Cô Hoàng Thanh Thủy (Việt Nam), NXB Kim Đồng, trách nhiệm hình thành và phát hành quyển „Ngộ quá, cái gì cũng hóa“, một dịch phẩm chữ Việt từ sáng tác của TS Nguyễn Kim Mai Thi (Đức)

- Thầy Bùi Văn Nam Sơn, chuyên gia triết học
- Bé Hồng Nhung, bé Mai Linh cùng mẹ là Cô Bùi Đại Nhân (Đức), và bé Bùm cùng mẹ là cô Lê Hồng Thái
- Anh Phan Kim Hồ (Đức), quyền chủ tịch Ủy Ban Tương Trợ Người Việt ở Đức, trưởng nhóm dịch Nhất Nghệ Tinh, trưởng nhóm dịch sách „Ngộ quá, cái gì cũng hóa“ của Nguyễn Kim Mai Thi (Komisch, alles chemisch)
- Các anh chị và các bạn từ Đức, Thụy Sĩ, Thụy Điển, Pháp, Nhật, Úc, Việt Nam.

2. Diễn tiến buổi sinh hoạt – Cảm nhận của tôi

Vào ngày 6.3.22, trong buổi trực tuyến „Ngôn ngữ và văn Việt“, 86 đồng hương người Việt từ Đức, Pháp, Thụy Điển, Thụy Sĩ, Hòa Lan, Việt Nam, Nhật Bản, Úc, với nhiều lứa tuổi từ trên 80 đến 5 tuổi, của những thế hệ 1, 2 và 3, và một người Đức, đã đến với nhau, trong suốt thời gian 5 tiếng, đã nói với nhau tiếng nói duy nhất là tiếng Việt.

Trong thời kỳ khó khăn lớn trên thế giới với nhiều nỗi lo âu, đại dịch chưa đi và chiến tranh đã đến, mọi người, dù ở cách xa nhau, đã có dịp ngồi lại với nhau trong không khí thân tình, ấm áp của những người đồng hương, lắng nghe lời thuyết trình của anh Nguyễn Nam, trở về với nguồn gốc xa xưa thời vua Hùng, qua câu chuyện ly kỳ „*Quả Dưa Đỏ*“ của Nguyễn Trọng Thuật. Tôi như chìm đắm trong không gian diệu kỳ của sông nước, với vua Hùng, với An Tiêm, với thời nguyên thủy của giống nòi. Anh Nguyễn Nam, trong cách trình bày rất linh động và lôi cuốn, đã khéo léo phối hợp dòng lịch sử của tiếng Việt ngày ấy với thời đại chữ quốc ngữ của thời 1925, khi tác phẩm „*Quả Dưa Đỏ*“ của Nguyễn Trọng Thuật nhận giải văn chương đầu tiên ở Việt Nam, rồi đưa mọi người trở về với hiện tại, hướng đến tương lai với mối tình yêu trong sáng tiếng Việt, nước Việt. Anh Nam đã kiên nhẫn và ôn tồn trả lời có tình, có lý từng thắc mắc của những người tham dự, thấu hiểu những trăn trở của những kẻ xa nhà.

Nhiều tổ chức ngoài nước quan tâm nhiều đến việc giữ gìn và truyền bá tiếng Việt đã tham dự, như trường „Yêu tiếng Việt“ ở Úc và „Việtmaster“ ở Hòa Lan tổ chức các lớp online để dạy tiếng Việt cho người lớn và trẻ em, dự án Lá Sen ở Đức phổ biến rộng rãi sách nói tiếng Việt.

Dù sinh ra và lớn lên ở nước ngoài, các bé Hồng Nhung (7 tuổi), Mai Linh (5 tuổi), Bùm (6 tuổi) nói, hát, đọc thơ tiếng Việt, rất vững vàng, dễ thương, một nỗ lực lớn của ba mẹ các bé.

- Bé Hồng Nhung đọc thơ „Tết“ của nhà thơ Mai Quỳn và hát bài „*Bông hồng nhỏ*“ của cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn
- Bé Mai Linh hát bài „*Bánh Chưng Xanh*“ của nhạc sĩ Vũ Hoàng
- Bé Bùm hát và đàn dương cầm bài Tết xa của nhạc sĩ Nguyễn Văn Chung, đàn dương cầm bài *River flows in you*, tác giả Yiruma

Tôi cũng cảm nhận được những trái tim yêu trẻ, hỗ trợ tận tình những cháu bé sinh ra và lớn lên ở vùng sâu và xa, nghèo khổ, trên khắp nước Việt, để các cháu có được cơ hội trau dồi trí tuệ, đến với văn hóa đọc tiếng Việt, đến với những quyển sách hay: Dự án „*Sách Hay dành cho Học Sinh Tiểu học*“ với Cô giáo Hoàng Thị Thu Hiền, trưởng dự án. Tôi rất phấn khởi khi bạn Văn Khánh Quỳnh, sinh viên của ĐH Fulbright, đã bày tỏ quan tâm đến dự án này. Cuối tháng 10.22 tôi dự định sẽ phát động quyên góp để thực hiện một chuyến đi tặng sách với dự án này, khi tình hình an ninh (vì đại dịch và chiến tranh) cho phép. Hy vọng bạn Khánh Quỳnh và nhiều mạnh thường quân sẽ tham gia hỗ trợ chương trình quyên góp này và cùng tôi đến tận nơi tặng sách, nhu yếu phẩm cho các cháu học sinh vùng sâu, vùng xa.

Cô Thu Hiền đã tường thuật kết quả của dự án sau 5 năm làm việc, tri ân các đóng góp của nhóm Việt Kiều Đức trong năm 2019 do tôi đề kháng (xem tường thuật:

<https://tiengxuan.jimdofree.com/activities/t%E1%BA%B7ng-s%C3%A1ch-hay-cho-h%E1%BB%8Dc-sinh-ti%E1%BB%83u-h%E1%BB%8Dc/>).

„Sáng 27-2, lễ kỷ niệm 5 năm thành lập dự án “Sách hay dành cho học sinh tiểu học” đã được tổ chức tại đường sách Nguyễn Văn Bình, TP HCM.

Dự án "Sách hay dành cho học sinh tiểu học" được cô Hoàng Thị Thu Hiền, cựu giáo viên có kinh nghiệm 35 năm công tác trong ngành giáo dục, khởi xướng vào tháng 10-2016.

Trong thời gian qua, "Sách hay dành cho học sinh tiểu học" đã trao tặng gần 450.000 đầu sách và tạp chí cho hơn 1.900 trường tiểu học trên địa bàn 79 huyện thuộc 27 tỉnh thành trong cả nước. Bên cạnh đó, "Sách hay dành cho học sinh tiểu học" còn tổ chức những buổi giao lưu, hội thảo, tập huấn để giúp mọi người thấy rõ tầm quan trọng của việc đọc sách và giới thiệu sách, đồng thời tổ chức những cuộc thi viết bài cảm nhận sách hay cho các em học sinh.

Nhận thấy những khó khăn thiếu thốn của người dân nơi vùng sâu vùng xa, vùng chịu ảnh hưởng thiên tai, bão lũ..., cô Hoàng Thị Thu Hiền cùng các thành viên dự án đã kêu gọi các cá nhân, tổ chức cùng chung tay tặng đồng phục, áo ấm, tập viết, xe đạp và trao học bổng cho các em học sinh.

Đến nay, "Sách hay dành cho học sinh tiểu học" đã có tổng cộng 20 thành viên. Tất cả đều tình nguyện tham gia, nhiệt tình hết sức mình để góp phần xây dựng và nâng cao văn hóa đọc cho các em học sinh ở lứa tuổi tiểu học."

(Nguồn: <http://nld.com.vn/giao-duc-khoa-hoc/sach-hay-cho-em-20220227164315088.htm>)

Cô Hiền đã đọc bài thơ „Tiếng Việt“ của Lưu Quang Vũ:

<https://sucsongmoi.com.vn/bai-tho-tieng-viet-luu-quang-vu-tinh-yeu-nuoc-non-tieng-noi-dan-toc/>

Dự định các chuyến đi tặng sách sắp tới (nếu đại dịch cho phép): An Giang, Lào Cai, Cao Bằng. Chương trình liên kết 3 huyện, giao lưu và tập huấn ở 1 địa điểm, kết hợp với bạn trẻ, giao lưu với nhạc sĩ, nhà văn thiếu nhi, sách nói và sách chữ. Các học bổng sẽ phát cho học sinh nghèo, mồ côi cha mẹ vì Covid-19. Cuối tháng 10 lý tưởng để đến Cao Bằng tặng sách và đi tham quan (ruộng bậc thang).

Nói đến sách hay cho thế hệ tương lai nước nhà, tôi rất hân hạnh được giới thiệu hai quyển sách sẽ nằm trong danh sách sách tặng học sinh tiểu học của dự án nói trên:

- Dịch phẩm chữ Việt „**Ngộ quá, cái gì cũng hóa**“, từ Bestseller ở Đức „*Komisch, alles chemisch*“ của TS Nguyễn Kim Mai Thi, được nhà xuất bản Kim Đồng sắp phát hành nay mai. Sách này đã được anh Phan Kim Hồ, Trần Văn Cung và tôi, Phạm Ngọc Thúy, hân hạnh đảm nhiệm phần dịch thuật. Sách dịch này đã và đang được cô Hoàng Thị Thanh Thủy cùng NXB Kim Đồng ráo riết làm việc để phát hành sách tại Việt Nam, mặc dù Hà Nội, nơi Cô Thủy và các nhân viên của NXB công tác, đang bị đại dịch hoành hành.
- Sáng tác „**Mùa tiểu học cuối cùng**“, giải thưởng Văn học Hội Nhà văn Việt Nam 2021, tác phẩm cuối cùng của cố văn sĩ Lê Văn Nghĩa (chuyện kể con nít Sài Gòn những năm 60) (<https://thanhnien.vn/mua-tieu-hoc-cuoi-cung-chuyen-ke-con-nit-sai-gon-nhung-nam-60-post1027386.ht>)

3.Sơ lược nội dung bài thuyết trình

Diễn giả Nguyễn Nam nhấn mạnh vai trò quan trọng của ngôn ngữ Việt: Bảo tồn-Truy tìm-Kiến tạo và nhắc lại lời của Ocean Vương:

„Ocean Vương, nhà văn trẻ gốc Việt nổi tiếng ở Mỹ, đã tâm sự: *"Mình rất là vui vẻ và rất là hãnh diện có tiếng Việt Nam trong văn chương nước Mỹ và tiếng Anh. Mình lúc nào cũng nhìn cái gốc của mình là trên nhất, cái rễ của mình là người Việt Nam. Không có gì đặc biệt hơn là quê hương. Mình có cái rễ rồi thì phải chăm sóc"* (*). Về vai trò của ngôn ngữ, Ocean Vương đã bày tỏ *"ngôn ngữ và việc kể chuyện là phương tiện truyền tải kiến thức, và từ kiến thức, ta có văn hóa"* (**). Cũng như Ocean Vương, nhiều người gốc Việt trên thế giới luôn có những tâm tình hướng về cội nguồn, muốn gìn giữ những tinh hoa của dân tộc Việt, gìn giữ ngôn ngữ Việt cho các thế hệ tương lai khắp nơi“ (Nguồn: Phạm Ngọc Thúy)

(*) <https://youtu.be/ll-nwfuuaRY>

(**) <https://cuoituan.tuotire.vn/van-hoa-giai-tri-ocean-vuong-nha-van-phai-cung-dau-1629085.html>

Diễn giả giới thiệu các nội dung như sau (quá trình hình thành chữ Việt được giới hạn trong lãnh vực được trình bày):

- Giải thưởng văn chương đầu tiên ở Việt Nam
- Từ „Tây qua“ đến *Quả dưa đỏ*
- Chữ Viết người Việt
- Văn Việt biến thiên
- Mấy điều đong lại

Quả dưa đỏ là chuyện tiểu thuyết, kể chuyện Mai An Tiêm, xuất phát từ Lĩnh Nam Chích Quái. *Quả dưa đỏ* được xuất bản tại Hà Nội năm 1925, sau đó được giải thưởng văn chương của Hội Khai trí tiến đức cũng trong năm này.

Lĩnh Nam Chích Quái là tập truyện cổ dân gian Việt Nam, được các dịch giả Lê Hữu Mục, Vũ Quỳnh, Kiều Phú phiên dịch từ chữ Hán sang chữ quốc ngữ vào khoảng thế kỷ 15.

Theo bản chữ Hán của Lĩnh Nam Chích Quái thì Mai An Tiêm là người ngoại quốc, lúc 7 tuổi được thuyền buồm chở đến, vua Hùng mua về làm đầy tớ, lớn lên được vua tin dùng, nhiều người quý phục. Lớn lên, do tin ở mệnh trời, tiền thân, tiền kiếp, An Tiêm cho rằng tự sức mình làm nên sự nghiệp chứ không tùy người khác và chẳng nhờ ai. Lời này đến tai vua, vua cho An Tiêm là kẻ kiêu ngạo vô ơn, đày ông và gia đình ra một hòn đảo xa.

Một ngày kia, một con bạch hạc bay từ phương Tây tới đảo, nhả hạt, ít lâu sau hạt nảy mầm ra cây, có trái. An Tiêm khám phá trái ngon ngọt, ruột đỏ, hạt đen, vỏ xanh, đem gieo trồng khắp nơi, nhờ đó đời sống sung túc. Vì tìm được quả ở phía tây của vườn, nên An Tiêm đặt tên cho thứ trái cây này là Tây Qua.(Tây: Phương Tây, Qua: Quả). (Thuyết thứ hai cho tên Tây Qua: Chim đã mang hột dưa đến từ phương Tây).

An Tiêm muốn phổ biến loại quả này rộng rãi nên đã khắc hai câu thơ vào quả dưa rồi thả ra biển. Trên một mặt của quả dưa ông viết chữ Hán (Hài Thanh), mặt kia viết chữ Man Thư (văn tự Thái, dựa vào văn tự Ấn Độ). Cả hai bài thơ đều đề cập đến giống dưa tên Việt Nga (cô gái đẹp nước Việt), môi đỏ răng đen, ở đảo ngoài biển nam, sẽ thơm danh. Tàu bè đến gần đảo tìm thấy quả dưa này, yêu chuộng, truyền bá tiếp và nhờ đó giống dưa ngày càng phổ biến rộng.

Trong tác phẩm của Nguyễn Trọng Thuật *Quả Dưa Đỏ* như vậy có 3 văn tự, 3 ngôn ngữ: Chữ quốc ngữ, chữ Hà Thanh và chữ Man Thư.

Người Tàu ngày xưa thường dùng chữ rợ man di để gọi những nước bị họ khinh khi, chữ viết của họ là Man Thư (chữ của mán).

Câu hỏi đặt ra chưa có câu trả lời: Người Mán có chữ Man Thư, tại sao người Việt không có chữ Việt thời ấy?

Chữ Hán có 6 cách cấu tạo, một cách trong đó là chữ Hà Thanh. Chữ Hà Thanh gồm 2 phần (nghĩa, semantic / Âm, cách đọc, phonetics).

Qua „*Quả Dưa Đỏ*“, Nguyễn Trọng Thuật gửi gắm hoài bão dạy dỗ cho thế hệ tương lai học đạo làm người, biết gốc rễ, biết thế giới tâm linh, dùng sách vở, văn tự để lưu lại cho đời. Ông khuyên nên dạy chữ quốc ngữ trước tiên là chữ thông dụng trong nước, sau đó đến chữ Hoa văn rồi đến tiếng của người thổ dân đất Việt. Ông nhắc đến câu ca dao:

*„Có trâu, có vò không vôi
Có chẵn có chiếu không người nằm chung.“*

Các nhận xét về „*Quả Dưa Đỏ*“:

- a) Địa vị khách quan của tác giả viết tiểu thuyết lịch sử: Tác giả dùng nhiều chữ nho cổ để phổ biến tinh thần, ý nghĩa của ngày nay
- b) Người đọc nhận ra ý tác giả từ lời nói của các nhân vật trong truyện
- c) An Tiêm tin vào mệnh trời để làm nên sự nghiệp

Có lời phê bình tác phẩm này kể về câu chuyện đời Hùng mà lại lấy ý thơ của Phạm Sư Mạnh và Nguyễn Bỉnh Khiêm sống vào thế kỷ XIV và XVI: Không thích hợp thời đại.

Những điều đọng lại:

- Nguyễn Trọng Thuật đề cao dân tộc tính, chủ nghĩa dân tộc
- Ý nghĩa của ngôn ngữ: Chuyện Kiều còn thì tiếng Việt còn, tiếng Việt còn thì còn ý thức người Việt
- Quá khứ vẫn được tiếp tục làm mới
- Quá khứ phục vụ hiện tại, xây dựng tương lai.

4.Một số các đề tài trao đổi về „Ngôn ngữ và văn Việt“:

- Nhờ đâu tiếng Việt vẫn tồn tại, sau ngàn năm đô hộ giặc Tàu? Tài liệu sưu tầm?
- Giống/khác nhau các ngôn ngữ Việt/Pháp, Việt/Anh, Việt/Hán
- Ngoại ngữ di dân Bắc <-> Nam
- Tiếng Việt sau 75
- Từ đâu có từ „Dưa hấu“?

- Tinh thần phản biện, critical thinking, cách xưng hô trong giao tiếp, ảnh hưởng của hệ thống giáo dục gia đình và nhà trường trong giao tiếp
- Độc âm và đa âm
- Tính khoa học của tiếng Việt
- Tiếng Việt nghèo nàn? Mạnh, yếu của tiếng Việt.

5. Phản hồi từ những người tham dự

- Rất bất ngờ đề tài anh Nam nói không chỉ là vấn đề ngôn ngữ mà là câu chuyện sâu sắc về ý thức quốc gia - dân tộc, tình cảm yêu nước... Kể cả vấn đề phục dựng quá khứ một cách ý thức và vô thức. Cảm ơn anh Nam rất nhiều!
- vô cùng tuyệt vời, em đã mở mang ra rất nhiều. Bài thuyết trình rất sâu sắc! Em xin cảm ơn thầy rất nhiều!
- Bài nói chuyện hay quá. Cảm ơn thầy Nam ạ.
- Cảm ơn Thầy Nam, một bài chia sẻ rất thú vị và đầy ý nghĩa.
- Cảm ơn anh Nam. Bài đa mô ra cho tôi nhưng chán trôi trôi. Hy vọng con nghe tiếp sau này.
- Cảm ơn anh Nam trình bày rất sâu sắc và bổ ích.
- Cảm ơn thầy Nguyễn Nam rất nhiều ạ. Bài thuyết trình công phu, sâu sắc. Chúng em học hỏi thêm được rất nhiều điều ạ.
- Em cảm động quá cô Hiền ơi
- Xin cảm ơn bài nói chuyện của anh Nam với nhiều điều mới lạ.
- cảm ơn bạn Nguyễn Nam! và 2 chị Thu Hiền, Ngọc Diệp!
- Chữ Việt từ đâu cũng được thôi!
- Miễn là truyền giữ muôn đời không phai!
- Cô Hiền lúc nào cũng giàu năng lượng và tươi vui! Em chúc cô cùng cả nhóm "sách hay cho tiểu học" nhiều sức khỏe trong năm 2022 ạ
- Bạn Hồng Nhung đọc hay lắm
- Cảm ơn Nam nhiều. Gợi nhớ thời học Việt văn ở P.Ký, môn Việt văn với những tác phẩm Lĩnh Nam Chích Quái, Truyền kỳ Mạn Lục...
- 3 cháu tuyệt vời
- Các em hát và đọc thơ hay quá!
- Cảm ơn các cháu nhiều lắm. Ba cháu đều hát giỏi và mặc quần áo rất đẹp.
- Ba bạn nhỏ đáng yêu quá chừng.
- bạn Bửm bắt đầu học đàn piano từ năm 3 tuổi và có trí nhớ vô cùng tốt
- bài hát Tết xa bạn ý tập vội và góp mặt trên chương trình Tài năng Tết Việt Năm châu một cách rất ngẫu hứng
- Nhưng đăng ký bài EM là bông hồng nhỏ của cố nhạc sỹ Trịnh Công Sơn ạ
- *Hồng Nhung tên đẹp đọc thơ hay,
Mai Linh 5 tuổi hát quá tài!
Bửm đàn cùng hát đều rất giỏi
Gió thương các cháu của ngày mai!*
- Duiburg 06.03.2022
- Phong Gió
- các cháu xin cảm ơn ông đã tặng thơ cho các cháu ạ
- Bạn Nguyễn Nam giải nghĩa về sự khác nhau giữa chữ Hán với chữ Việt đơn giản mà dễ hiểu.

- cũng như khi kể lại các quan ngày xưa đã dùng 2 thứ tiếng
- Em cảm ơn thầy Nam đã giải thích rất sâu sắc cho em về lịch sử Chiêm Thạch và ý nghĩa của "hài thanh" cùng "man thư". Thầy có một giọng nói rất cuốn hút và có cách truyền đạt kiến thức thâm sâu bằng những cách diễn đạt giản dị, rõ ràng nhất. Em rất ngưỡng mộ thầy!
- cho nên trong quá khứ hay hiện nay khi nghe có người nói CQ VN đã, đang và sẽ dâng hay bán nước cho TQ tôi thường cười khẻ. Nhưng hôm nay qua buổi Zoom hôm nay với bài nói chuyện và các câu trả lời không những dễ hiểu mà rất thực tế của bạn Nguyễn Nam tôi đã có thể cười lớn được rồi! 😊
- Cảm ơn bạn Nam lần nữa!
- Một bất ngờ lý thú khác là biết được bạn là em trai của anh Đại Đán,
- một người bạn mà cũng đã là ân nhân của G.
- Con rất cảm ơn thầy Nam về những kiến thức rất sâu rộng. Còn cảm ơn cô Thúy đã tổ chức 1 chương trình rất hay và ý nghĩa.
- Việc dùng tiếng Anh trong khi có những thuật ngữ tiếng Việt thuộc về hiện tượng "trộn ngôn ngữ", không đồng hóa với hiện tượng "từ vay mượn". Cháu xin chia sẻ bài của tiến sỹ Trần Hồng Vân để các cô chú tham khảo ạ.
- https://www.sbs.com.au/language/vietnamese/audio/cung-nhau-giu-tieng-viet-tu-muon?fbclid=IwAR1pNk5HHkp4XBMCKK948FeklBojB9N3l_X7kKfIOZx9tpsgH8LmDE7zsvU
- Em cảm ơn chị Thúy tạo điều kiện cho em tham dự cuộc buổi thuyết trình cực kì thú vị ạ. Em lại học thêm được nhiều kiến thức mới. Mong chị lại mời em vào buổi sinh hoạt lần sau.
- ôi chú ơi, khi cháu trở thành đồng nghiệp của giáo sư cháu vẫn gọi thầy xưng em. Cách xưng hô không thay đổi nhưng vị thế đã thay đổi.
- chủ quan và thành kiến sẽ dẫn tới nhìn bất cứ chuyện gì cũng chỉ có 1 chiều và cứng ngắt thôi!
- Nhưng cũng là cảm xúc bình thường!
- Lại phải cảm ơn sự cắt nghĩa đơn giản, thực tế, thuyết phục và kiên nhẫn của bạn Nam
- Lại nhớ tới anh Phúc Tiến hôm trước!
- Thầy Nam đi vào đúng cốt lõi vấn đề ạ.
- cháu xin giới thiệu tác phẩm "Số đỏ" của Vũ Trọng Phụng được dịch sang tiếng Đức và xuất bản từ tháng 1 năm 2022, dịch giả Hoàng Đăng Lãnh và nhà báo Rodion Ebbighausen. Cháu nghe nói bản dịch tinh tế
- <https://vanhocsaigon.com/dich-gia-rodion-ebbighausen-co-duyen-dich-so-do-sang-tieng-duc/>
- <https://vovworld.vn/de-DE/vietnam-und-partner/veroeffentlichung-des-romans-das-gro%C3%9Ffe-los-von-vu-trong-phung-in-deutschland-1075027.vov>
- cảm ơn Thúy Trường và bạn Nguyễn Nam! Ước mơ có ngày nào đó gặp lại nhau!
- 3 tiếng đồng hồ lý thú và ích lợi cho mình!
- Cháu cảm ơn cô Thúy đã tổ chức một buổi giao lưu rất ý nghĩa, em xin cảm ơn thầy Nam một lần nữa, thật sự thầy Nam giảng bài quá hay và cung cấp cho em rất nhiều kiến thức sâu. Cháu chúc tất cả các cô chú và anh chị một ngày chủ nhật nhẹ nhàng thanh thoi và hẹn gặp lại vào tháng sau.
- cháu được nghe thầy Nguyễn Nam giảng bài một lần ở trường Đại học khoa học xã hội và Nhân Văn, rồi lại được nghe buổi nói chuyện của thầy tại cơ quan của cháu (Viện Văn học), và luôn mong có cơ hội lại được nghe thầy nói. Hôm nay cháu lại được gặp thầy vào khi đang đau ốm, chắc là ông trời cho cháu một liều thuốc bổ.
- Cháu cảm ơn cô Thúy đã tổ chức buổi giao lưu nhiều ý nghĩa này

- Xin cảm ơn Chi Thủy đã tổ chức cuộc họp hôm nay và Anh Nam đã giải thích rất rõ ràng và dễ hiểu về văn hóa và ngôn ngữ VN. Em hoàn toàn đồng ý với anh Nguyễn về văn đề xung quanh trong môi trường học đường. Chúc các anh chị và các em một ngày vui vẻ và hạnh phúc.
- Cháu cảm ơn cô Thủy và các cô chú về buổi hôm nay!!
- Cháu cảm ơn cô Thủy và các cô chú rất nhiều. Cháu được mở mang nhiều điều ạ. Cháu xin đăng kí tham dự buổi tháng 4 tới ạ.
- Cháu cảm ơn cô Thủy đã tổ chức cuộc hội thảo rất ý nghĩa.
- Cảm ơn các Thầy Cô có những chia sẻ rất hay ạ. Chúc tất cả thầy, cô, mọi người luôn khỏe, bình an.
- Không chỉ tiêu thụ tri thức, cần xây dựng, kiến tạo tri thức

Phản hồi của anh Đinh Văn Phước (Nhật Bản):

a. Anh Nam đã cho chúng ta một buổi nói chuyện thật sâu sắc.

- An Tiêm là người tù binh ngoại quốc của Vua Hùng quả là chi tiết thật bất ngờ, kỳ dị và đầy thú vị.
- Tôi tin tưởng tiếng Việt đơn âm rất phong phú và đủ khả năng diễn đạt cùng tiếp nhận những khái niệm trừu tượng triết học hay khoa học hiện đại.

- Tính "không rõ ràng, mập mờ" (nếu có) trong cách diễn tả trong tiếng Việt theo tôi nên xem đó như là sự phong phú, dí dỏm trong diễn đạt hơn là sự thiếu sót. Theo chỗ tôi biết tiếng Nhật Bản cũng có đặc tính này và họ xem đó là một nét đặc sắc của văn hóa Nhật bản (nếu tôi nhận xét sai thì xin Anh Thọ cho biết ý kiến nhé!).

b. Phần "văn nghệ" của các bé với giọng hát và vẻ mặt e lệ thật dễ thương.

c. Phần thảo luận thật phong phú và tôi mong được tham dự buổi họp tháng 4 sắp tới, đề tài mà tôi rất quan tâm.

- ở chừng mực nào đó tôi có cùng ý kiến với anh Nguyễn Sĩ Huyền (nếu tôi nhớ tên anh ấy sai thì xin anh chị tha lỗi và sửa hộ nhé), người lớn tuổi cần kiến tạo một môi trường (platform) mang tính hiện đại hợp với khuynh hướng chung của thế giới bảo đảm một sự bình đẳng và tử tế trong giao tế hay ứng xử ngoài xã hội (khác với khung cảnh gia đình) để lớp trẻ tự động thấy tự nhiên và thoải mái.

- mặc khác tôi cũng có cùng nhận xét của anh Trần Văn Thọ, phần lớn lớp trẻ ngày nay có khả năng và thẳng thắn diễn đạt tư duy của họ, dù vẫn giữ cung cách xưng hô truyền thống khi tiếp cận với lớp trẻ trong nước.

- ở đây, cũng như trong lần trước thảo luận về việc có nên gom Tết Ta vào Tết Tây làm một hay không... cho thấy chuyện muốn thay đổi tập tục, truyền thống ở nước ta là rất khó cần thời gian và cần nhiều nỗ lực! Và nhân đây tôi cũng thấy được khả năng của Nhật Bản vừa nhanh chóng và triệt để "đổi những gì cần đổi" vừa "giữ những gì cần giữ", giữ truyền thống nhưng tích cực khuyến khích / thôi thúc "đổi mới truyền thống". Họ nói "Muốn Truyền thống được trường tồn phải Đổi mới Truyền Thống".

d. Rất hân hạnh được biết anh chị Phạm Kim Hồ trong Nhóm Sách Nhất Nghệ Tinh.

Phản hồi của cô Bùi Đại Nhân (Đức)

Buổi giao lưu đã đi qua mà cháu vẫn còn cảm nhận rõ dư âm, thật là một trải nghiệm mới mẻ thú vị. Cháu rất tâm đắc với bài giảng sâu sắc của thầy Nguyễn Nam, dù không phải là học trò của thầy nhưng mà cháu chủ động gọi thầy, xưng em. Cháu cảm thấy vô cùng yêu kính thầy Nam - cảm phục tài năng lỗi lạc và đức độ của thầy. Cháu chưa hề biết thầy Nam là ai, chỉ nghe chị Hằng Xuân - giảng viên khoa tiếng Việt trường ĐH Bonn kể rằng thầy giảng hay lắm. Chị Hằng quên không đăng ký buổi 6.3 nên cứ tiếc mãi. Cháu không phải người học sâu về ngữ văn nhưng cháu rất hứng thú với bài giảng này, về nguồn gốc sâu xa của tác phẩm, đặc biệt là tinh thần dân tộc thể hiện kín đáo trong một

tác phẩm văn học được chuyển thể đầy sáng tạo. Cháu đã ghi chép rất nhiều, nhưng mà vẫn rất mong sớm được đọc biên bản của cô.

Thật sự cháu rất tự hào về tiếng Việt cũng như tự hào về nguồn gốc của mình (tiếc là cháu chưa thể hiện điều đó rõ ràng trong buổi giao lưu vừa rồi), nếu có người nói tiếng Việt không có thể mạnh trong các lĩnh vực khoa học kỹ thuật (trong chuyên ngành của cháu nhiều thuật ngữ được dùng theo tiếng Nga hoặc tiếng Anh - vì chưa có thuật ngữ đó trong tiếng Việt), thì cháu vẫn thấy tiếng Việt mình giàu đẹp và thân thương, đặc biệt trong nhịp cầu tình cảm, chỉ cần cất tiếng là đã gần nhau, nhất là trong hoàn cảnh xa xứ. Trong gia đình cháu, ba mẹ con nói tiếng Việt rất nhiều nên những yêu thương được thể hiện qua tiếng Việt lại càng trù mển, gần gũi hơn bao giờ hết. Cháu cũng cảm nhận cô Thúy rất yêu tiếng Việt và chăm chỉ tra cứu. Cháu cũng nhận thấy hiện tượng mai một tiếng mẹ đẻ khi sống nhiều năm ở nước ngoài, nhiều người đã không còn nhiều phản xạ, từ ngữ không thể bật ra, diễn đạt nghèo nàn. Cháu cũng từng rơi vào hoàn cảnh này và thẳng thốt nhận ra rằng, chăm sóc tiếng mẹ đẻ cũng là chăm sóc đời sống tâm hồn, là chăm sóc gốc rễ của mình.

6. Kết nối

a) Dự án „Sách hay cho Học sinh Tiểu học“:

<https://www.facebook.com/DuAnSachHayChoHocSinhTieuHoc/>
Cô Hoàng Thị Thu Hiền, trưởng dự án
hoangthithuhien926@gmail.com

b) Trường dạy tiếng Việt online (người lớn và trẻ em)

- Trường Yêu Tiếng Việt
<https://www.yeutiengviet.net/>
- Trường Vietmaster
vietmaster.edu.com

c) Nhóm Lá Sen (Đức): Sách nói tiếng Việt hay cho trẻ em

<https://www.patreon.com/lasen?fbclid=IwAR3Q00kE9rnH6oWZCVtj-l1P8y9b8YqfkiYMCN0QxfPjVWhGV4KaLwWfjiM>

d) Tiệm Mọt - Tiệm sách tiếng Việt (10 quốc gia khắp Châu Âu, Bắc Mỹ và Úc).

<http://tiemmot.com/>

7. Chương trình sinh hoạt trực tuyến tháng 4.22

Trong buổi trực tuyến vừa qua, trong nhiều đề tài trao đổi, đã có một đề tài về tiếng Việt được nhiều người rất quan tâm: Vai trò của cách xưng hô trong tiếng Việt, của cách xưng hô trong gia đình và khi giao tiếp ngoài xã hội, ảnh hưởng của giáo dục gia đình và học đường trong giao tiếp. Mời các anh chị tham dự buổi trực tuyến đầu tháng 4.22, chúng ta sẽ cùng TS Nguyễn Thanh Hùng phân tích, trao đổi và tìm hướng đi tích cực cho cách xưng hô trong tiếng Việt khi giao tiếp:

Tháng 4.2022

Ngày: Chủ nhật 3.4.22

Vấn đề sử dụng đại từ xưng hô tiếng Việt và giao tiếp

Diễn giả: **TS. Nguyễn Thanh Hùng**
(tốt nghiệp Chính trị, xã hội học và triết học, Đại Học Frankfurt)

Berlin, 10.3.22

Phạm Ngọc Thúy

Sinh hoạt Trực tuyến Hàng tháng

Tiengxuan.jimdofree.com